

Міністерство освіти і науки України
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка

Кафедра соціальної роботи та соціальної педагогіки

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Завідувач кафедри

Ольга СОРОКА

«1» вересня 2025

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Методологія та методи досліджень у соціальній сфері

Рівень вищої освіти	<u>другий (магістерський)</u>
Галузь знань	<u>I Охорона здоров'я та соціальне забезпечення</u> (шифр і назва галузі знань)
спеціальність	<u>I10 Соціальна робота та консультування</u> (код і найменування спеціальності)
Освітня програма	<u>Соціальне адміністрування в громаді</u> (найменування освітньої програми)
Мова навчання	<u>українська</u>

2025 – 2026 навчальний рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Методологія та методи досліджень в соціальній сфері» для студентів освітньої програми «Соціальне адміністрування в громаді» спеціальності І10 Соціальна робота та консультування.

Розробник:

Л.Й. Петришин – доктор педагогічних наук, професор кафедри соціальної роботи та соціальної педагогіки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка

Робочу програму затверджено на засіданні кафедри соціальної роботи та соціальної педагогіки

Протокол № 2 від 1 вересня 2025 року

Завідувач кафедри

Ольга СОРОКА

1. Опис навчальної дисципліни

1	Освітня програма	Соціальне адміністрування в громаді
2	Спеціальність	ІІО Соціальна робота та консультування
3	Галузь знань	І Охорона здоров'я та соціальне забезпечення
4	Ступінь вищої освіти	другий (магістерський)
5	Статус дисципліни	обов'язкова
6	Мова навчання	Українська
7	Курс	1
8	Семестр	1
9	Кількість змістових модулів	2
10	Форма підсумкового контролю	екзамен
11	ІНДЗ	науковий реферат
11	Обсяг дисципліни в кредитах ECTS	4 кредити
12	Загальна кількість годин	120
13	Аудиторні заняття (год.)	Денна форма – 36, заочна форма – 24
14	Лекції (год.)	Денна форма – 20, заочна форма – 12
15	Семінарські заняття (год.)	Денна форма – 16, заочна форма – 12
16	Самостійна робота студента (год.)	Денна форма – 84, заочна форма – 96

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 30/70 %

для заочної форми навчання – 20/80 %

2. Мета навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Методологія та методи досліджень у соціальній сфері» є розвиток у магістрантів навичок самостійних наукових пошуків щодо оволодіння методологією та методами наукового дослідження, формування системи знань про критерії науковості

та вимоги щодо організації та аргументації дослідження, аналізу його результатів.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Методологія та методи досліджень у соціальній сфері» є: засвоєння магістрантами предмета, призначення та основних функцій методології наукового пізнання; засвоєння магістрантами специфіки наукового дослідження, методів наукового пізнання; розуміння характеру побудови теоретичних та експериментальних досліджень, знання поширених видів і джерел наукової інформації; засвоєння логіки розгортання наукових тверджень, загальних вимог до оформлення наукових досліджень.

Згідно з вимогами освітньої програми студенти повинні:

- знати: особливості організації, проведення та методологію наукового дослідження; основні методи наукового пізнання; поширені види і джерела наукової інформації; загальні вимоги до оформлення наукових досліджень.
- уміти: здійснювати наукову діяльність; володіти методологічними та методичними основами наукового дослідження; вирішувати практичні завдання у професійній діяльності; працювати з літературними джерелами, виступати із доповідями, демонструючи знання, отримані на лекціях та під час самостійної підготовки, брати участь у дискусіях.

3. Компетентності та результати навчання

Відповідно до освітньої програми, вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити розвиток таких компетентностей:

ІК. Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі соціальної роботи або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог;

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 3. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК 5. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК 8. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ФК 1. Здатність до розуміння та використання сучасних теорій, методологій і методів соціальних та інших наук, у тому числі методи математичної статистики та кількісні соціологічні методи, стосовно завдань фундаментальних і прикладних досліджень у галузі соціальної роботи.

ФК 7. Здатність до професійної рефлексії.

ФК 9. Здатність доводити знання та власні висновки до фахівців та нефахівців.

ФК 16. Здатність впроваджувати результати наукового пошуку в практичну діяльність.

Відповідно до освітньої програми, вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

ПРН 1. Розв'язувати складні задачі і проблеми, що потребують оновлення й інтеграції знань в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог.

ПРН 2. Критично оцінювати результати наукових досліджень і різні джерела знань про практики соціальної роботи, формулювати висновки та рекомендації щодо їх впровадження.

ПРН 3. Застосовувати іноземні джерела при виконанні завдань науково-дослідної та прикладної діяльності, висловлюватися іноземною мовою, як усно, так і письмово.

ПРН 4. Показувати глибинне знання та системне розуміння теоретичних концепцій, як із галузі соціальної роботи, так і з інших галузей соціогуманітарних наук.

ПРН 5. Збирати та здійснювати кількісний і якісний аналіз емпіричних даних.

ПРН 6. Самостійно й автономно знаходити інформацію необхідну для професійного зростання, опановувати її, засвоювати та продукувати нові знання, розвивати професійні навички та якості.

ПРН 7. Застосовувати загальне та спеціалізоване програмне забезпечення для вирішення професійних задач та здійснення наукового дослідження.

ПРН 14. Визначати методологію прикладного наукового дослідження та застосовувати методи кількісного та якісного аналізу результатів, у тому числі методи математичної статистики.

ПРН 20. Упроваджувати результати наукового пошуку в практичну діяльність.

4. Передумови для вивчення навчальної дисципліни

Навчальні дисципліни «Основи наукових досліджень», «Цифрові технології в освіті і науці: тренінг курс».

5. Програма навчальної дисципліни

5.1. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль I. Методологія наукового знання: загальні положення

Тема 1. Основні принципи науки і наукового пізнання.

Наукове пізнання та його особливості. Основні наукові поняття. Класифікація принципів науки і наукового пізнання. Критерії науковості знання. Форми організації наукового знання: факт, положення, поняття, категорія, принцип, закон, теорія, ідея, гіпотеза, парадигма. Види та ознаки наукового дослідження.

Тема 2. Засоби та методи наукового дослідження.

Поняття методу. Специфіка наукового методу. Співвідношення методології та методики наукового дослідження. Типологія методів наукового пізнання: спеціальні та загальнонаукові. Класифікація та характеристика загальнонаукових методів. Загальнонаукові методи: теоретичні та емпіричні. Теоретичні методи пізнання: абстрагування, аналіз і синтез, індукція та дедукція, побудова теорій, ідеалізація, мисленнєвий експеримент, математичні методи, аксіоматичні методи, гіпотетико-дедуктивний, історичний і логічний метод. Емпіричні методи: спостереження, порівняння, вимірювання, експеримент. Лабораторні та польові експерименти. Метод експертних оцінок. Співвідношення теоретичних та емпіричних методів у науковому дослідженні.

Тема 3. Етапи наукового дослідження у соціальній сфері.

Етапи наукового дослідження: постановка проблеми, вироблення методології, збір та аналіз фактів, експеримент, висновки, апробація. Наукова проблема як основа задуму дослідження. Актуальність проблеми та її обґрунтування. Категоріальний апарат наукового дослідження. Мета, об'єкт, предмет дослідження. Наукова проблема. Обґрунтування актуальності проблеми. Наукова новизна, її функції. Теоретична та практична значущість. Етапи наукового дослідження: постановка проблеми, вироблення методології, збір та аналіз фактів, експеримент, висновки, апробація. Категоріальний апарат наукового дослідження в соціальній сфері. Емпіричні дослідження в соціальній сфері й, можливості та обмеження емпіричного дослідження, розробка проекту дослідження, основні етапи роботи над ескізом проекту дослідження, уточнення інформаційних потреб, визначення підходів до відбору учасників дослідження, програма наукового дослідження та технологія її підготовки.

Тема 4. Інформаційна база наукового дослідження.

Поняття про наукову інформацію та її роль у проведенні наукових досліджень. Види фактів. Джерела даних. Індекс оперативності (Immediacy Index). Eigen Factor. Показник Source-Normalized Impact per Paper (SNIP); показник впливовості наукових журналів SC Imago Journal Rank (SJR). Вітчизняні наукометричні ресурси та проекти; наукометричні бази даних Web of Science компанії Clarivate Analytics та Scopus видавничої корпорації Elsevier. Джерела інформації та їх використання у науково-дослідницькій роботі: Microsoft Word - підготовка, оформлення та редагування наукових робіт, кваліфікаційних робіт, статей, тез доповідей відповідно до встановлених вимог; Microsoft Excel – опрацювання емпіричних даних, створення таблиць, проведення розрахунків, побудова діаграм і графіків; IBM SPSS Statistics- статистична обробка результатів соціологічних, педагогічних і соціально-психологічних досліджень, кореляційний, факторний, регресійний аналіз; MAXQDA – аналіз якісних даних, проведення контент-аналізу, аналіз інтерв'ю, фокус-груп та документів; Google Forms - створення анкет, опитувальників, тестів, автоматичний збір первинної інформації; Google Sheets – спільне опрацювання результатів

дослідження, первинний аналіз даних, узагальнення результатів; Mendeley - управління бібліографічними джерелами, автоматичне оформлення посилань і списків літератури; Publish or Perish – аналіз наукових публікацій та показників цитованості авторів і наукових праць; Canva – візуалізація результатів дослідження, створення інфографіки, постерів, презентацій; Microsoft PowerPoint – підготовка ультимедійного супроводу захисту кваліфікаційної роботи та презентації результатів дослідження. Особливості інформаційного пошуку при проведенні наукового дослідження. Використання Інтернету для пошуку наукової інформації. Проблема плагіату та посилання на певний науковий текст. Складання та оформлення бібліографії.

Змістовий модуль 2. Методика та організація наукового дослідження

Тема 5. Методика теоретичних та експериментальних досліджень у соціальній сфері.

Загальні відомості про теоретичні дослідження. Експеримент як засіб отримання нових знань. Розробка методики експерименту. Обробка експериментальних даних. Вибіркові оцінки коректності математичної обробки результатів експерименту. Вимоги щодо проведення статистичних спостережень. Прикладні методики педагогічного дослідження. Опитування та моніторинг як прикладні методи. Методи статистичного аналізу: кореляційний, факторний аналіз, метод імплікаційних шкал, контент-аналіз. Похибки вимірювання.

Тема 6. Композиція, мова, стиль наукової роботи.

Вступ. Розділи основної частини. Загальні висновки. Бібліографічний список. Формально-логічний спосіб викладу матеріалу. Об'єктивність викладу матеріалу. Стиль писемної наукової мови. Огляд літератури за темою і вибір напрямків дослідження. Виклад загальної методики і основних методів досліджень. Експериментальна частина і методика досліджень. Проведення теоретичних (або) експериментальних досліджень. Аналіз і узагальнення результатів досліджень. Правила цитування та посилання на використані джерела. Оформлення списку використаних джерел. Поняття про академічну доброчесність. Плагіат. Види плагіату. Попередження проявів академічної недоброчесності.

Тема 7. Моделювання в наукових дослідженнях.

Загальні відомості про моделювання систем. Класифікація методів моделювання. Співвідношення між моделлю та системою. Педагогічне моделювання: функції та складові. Класифікація моделей в наукових дослідженнях. Категоріальний апарат наукового дослідження. Етапи і методи та особливості моделювання. Риси соціального моделювання: комплексний характер, міждисциплінарний характер, суб'єкт-суб'єктна спрямованість. Вимоги до моделей.

Тема 8. Написання, оформлення та захист кваліфікаційної роботи.

Загальні відомості про науково-дослідну роботу. Основні ознаки

наукової роботи. Вимоги до написання наукової роботи. Мова та стиль наукової роботи. Визначення мети, завдань, об'єкта й предмета дослідження. Вибір методів дослідження. Опис процесу дослідження. Формулювання висновків. Магістерська робота як самостійна науково-дослідницька кваліфікаційна робота. Структура магістерської роботи. Вимоги до магістерської роботи. Технологія підготовки магістерської роботи. Захист магістерської роботи. Організація презентації кваліфікаційної роботи.

Тема 9-10. Апробація та публікація результатів наукового дослідження.

Складання звітів про науково-дослідні роботи і публікація їх результатів. Апробація наукових досліджень. Структура наукового реферату і наукових тез. Наукова стаття: структура, зміст, послідовність оформлення. Виступ, доповідь, інформаційне повідомлення на семінарах, наукових, науково-практичних конференціях, симпозіумах. Впровадження завершених науково-дослідних робіт.

5.2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	ус ьо го	у тому числі					ус ьо го	у тому числі				
		л	с	п	ін д.	с. р		л	с	п	ін д.	с. р
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Методологія наукового знання: загальні положення												
Тема 1. Основні принципи науки і наукового пізнання	14	2	2			10	10					10
Тема 2. Засоби та методи наукового дослідження	14	2	2			10	14	2	2			10
Тема 3. Етапи наукового дослідження у соціальній сфері	14	2	2			10	14	2	2			10
Тема 4. Інформаційна база	14	2	2			10	14	2	2			10

наукового дослідження												
Разом за змістовим модулем 1	56	8	8			40	52	6	6			40
Змістовий модуль 2. Методика та організація наукового дослідження												
Тема 5. Методика теоретичних та експериментальних досліджень у соціальній сфері.	14	2	2			10	14	2	2			12
Тема 6. Композиція, мова, стиль наукової роботи	6	2				4	10					10
Тема 7. Моделювання в наукових досліджень.	14	2	2			10	16	2	2			12
Тема 8. Написання, оформлення та захист кваліфікаційної роботи	14	2	2			10	16	2				12
Тема 9-10. Апробація та публікація результатів наукового дослідження	16	4	2			10	12		2			10
Разом за змістовим модулем 2	64	12	8			44	68	6	6			56
<i>Усього годин</i>	120	20	16			84	120	12	12			96
Модуль 2												
<i>ІНДЗ</i>	-					-						
<i>Усього годин</i>	120	20	20			84	120	12	12			96

5.3. Теми лекцій

№ з/п	№ тем и	Назва теми	кількість годин	
			денна форма	заочна форма

1	1	Основні принципи науки і наукового пізнання	2	
2	2	Засоби та методи наукового дослідження	2	2
3	3	Етапи наукового дослідження у соціальній сфері	2	2
4	4	Інформаційна база наукового дослідження	2	2
5	5	Методика теоретичних та експериментальних досліджень у соціальній сфері.	2	2
6	6	Композиція, мова, стиль наукової роботи	2	
7	7	Моделювання в наукових досліджень.	2	2
8	8	Написання, оформлення та захист кваліфікаційної роботи	2	2
9	9-10	Апробація та публікація результатів наукового дослідження	4	
		Всього годин	20	12

5.4. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	К-ть год. денна форма	К-ть год. заоч. форма
1.	Основні принципи науки і наукового пізнання.	2	
2.	Засоби та методи наукового дослідження.	2	2
3.	Етапи наукового дослідження у соціальній сфері.	2	2
4.	Інформаційна база наукового дослідження.	2	2
5.	Методика теоретичних та експериментальних досліджень у соціальній сфері.	2	2
6.	Композиція, мова, стиль наукової роботи.		
7.	Моделювання в наукових дослідженнях.	2	2
8.	Написання, оформлення та захист кваліфікаційної роботи.	2	
9.	Апробація та публікація результатів наукового дослідження.	2	
	Всього годин	16	12

5.5. Самостійна робота

№ з/п	Види та тематика самостійної роботи	Обсяг, години (стац. ф. навчання)	Обсяг, години (з. ф. навчання)
1.	Порівняння педагогічного, психологічного, соціологічного та соціально-педагогічного досліджень.	5	10
2.	Особливості дослідження в соціальній сфері. Теоретичні основи та проблематика сучасних наукових досліджень.	5	10
3.	Сутність та зміст базових принципів досліджень в соціальній сфері (принципи об'єктивності, сутнісного аналізу, єдності логічного та історичного, детермінованості).	10	10

4.	Специфіка проведення досліджень в соціальній сфері.	10	10
5.	Базові поняття наукового дослідження з використанням теоретичних методів. Особливості використання біографічного методу в науковому дослідженні.	10	10
6.	Поняття контент-аналізу. Можливості та обмеження його використання. Основні процедури контент-аналізу	10	10
7.	Програма наукового дослідження, її функції та структура.	10	10
8.	Визначення теми, об'єкта та предмета дослідження. Визначення мети і завдань дослідження.	10	10
9.	Науковий потенціал різних соціальних інституцій як джерело дослідницького пошуку.	10	10
10.	Індекс оперативності (Immediacy Index). Eigen Factor. Показник Source-Normalized Impact per Paper (SNIP); показник впливовості наукових журналів SC Imago Journal Rank (SJR). Вітчизняні наукометричні ресурси та проекти; наукометричні бази даних Web of Science компанії Clarivate Analytics та Scopus видавничої корпорації Elsevier.	4	6
	Всього годин	84	96

5.6. Орієнтовна тематика індивідуальних навчально-дослідних завдань

Індивідуальне навчально-дослідне завдання являє собою науковий реферат. Виконання індивідуального навчально-дослідного завдання передбачає вивчення та аналіз тем, запропонованих студентам. Обсяг індивідуального навчально-дослідного завдання – до 20 сторінок. Подається у попередньо встановлені терміни.

Тематика індивідуальних навчально-дослідних завдань

- 1. Вибір та обґрунтування теми власного наукового дослідження.** Визначення проблеми, її актуальності, наукової та практичної значущості.
- 2. Формулювання наукової проблеми та дослідницького питання.** Аналіз проблемної ситуації та визначення питання, на яке має відповісти дослідження.
- 3. Обґрунтування актуальності дослідження.** Аналіз сучасного стану проблеми, виявлення суперечностей і невирішених аспектів.
- 4. Визначення об'єкта і предмета наукового дослідження.** Формулювання об'єкта, предмета та обґрунтування їх взаємозв'язку.

5. Формулювання мети та завдань дослідження. Розроблення логічної системи завдань відповідно до мети дослідження.

6. Розроблення гіпотези наукового дослідження. Формулювання основного припущення та визначення способів його перевірки.

7. Вибір методологічних підходів до дослідження. Обґрунтування системного, компетентнісного, діяльнісного, особистісно орієнтованого, цифрового та інших підходів відповідно до обраної теми.

8. Обґрунтування методів наукового дослідження. Вибір теоретичних та емпіричних методів відповідно до поставлених завдань.

9. Розроблення програми та плану наукового дослідження. Визначення етапів, послідовності, ресурсів і передбачуваних результатів дослідження.

10. Пошук та відбір наукових джерел за темою дослідження. Формування тематичної бібліографії з використанням електронних бібліотек, репозитаріїв і наукометричних баз.

11. Аналітичний огляд наукових джерел. Порівняння позицій різних авторів, визначення спільного, відмінного та недостатньо дослідженого аспекту проблеми.

12. Побудова теоретичної моделі наукового дослідження. Систематизація основних понять, категорій, зв'язків і закономірностей досліджуваного явища.

13. Розроблення інструментарію емпіричного дослідження. Створення анкети, опитувальника, тесту, карти спостереження або іншого дослідницького інструменту.

14. Проведення міні-дослідження за обраною темою. Збір, систематизація та первинний аналіз емпіричних даних.

15. Обробка та інтерпретація результатів дослідження. Представлення результатів у вигляді таблиць, діаграм, схем; формулювання висновків.

16. Визначення наукової новизни та практичного значення дослідження. Формулювання того, що саме є новим у роботі та де можуть бути використані отримані результати.

17. Підготовка структурованого плану наукової статті. Визначення назви, актуальності, мети, методів, основних результатів, висновків і перспектив.

18. Написання анотації та ключових слів до наукової роботи. Формування стислого представлення змісту власного дослідження українською та/або англійською мовами.

19. Академічна доброчесність у власному науковому дослідженні. Перевірка коректності цитування, посилань, використання джерел та дотримання принципів академічної доброчесності.

20. Оформлення бібліографії та наукових посилань. Формування списку використаних джерел відповідно до встановленого стандарту або вимог конкретного видання.

21. Підготовка тез до наукової конференції у структурі роботи над власним науковим дослідженням. Формулювання назви, актуальності, мети, методів, основних наукових напрацювань і перспектив дослідження. Тези мають концентрувати основні положення дослідження, а конкретні вимоги до обсягу й оформлення визначає оргкомітет конференції.

22. Оформлення тез відповідно до вимог конференції. Робота з шаблоном конференції, оформлення заголовка, відомостей про автора, ключових слів, посилань та списку джерел.

23. Підготовка усної доповіді за матеріалами тез. Створення структури 5–10-хвилинного виступу: проблема → мета → методи → результати → висновки.

24. Презентація результатів власного дослідження на студентській науковій конференції. Візуалізація основних положень і результатів дослідження, добір таблиць, схем, діаграм та інших засобів представлення інформації. Публічний виступ, відповіді на запитання, участь у науковій дискусії та рефлексія за результатами виступу.

6. Форми та методи навчання

Форми навчання: лекції (традиційні, проблемні); семінарські заняття; консультації (індивідуальні та групові); самостійна робота здобувачів освіти; індивідуальні навчально-дослідні завдання; дистанційне навчання із застосуванням електронних освітніх платформ; виконання та захист презентацій; науково-дослідна робота студентів.

Методи навчання: словесні методи: пояснення, розповідь, бесіда, дискусія, інструктаж; наочні методи: демонстрація, ілюстрація, використання мультимедійних презентацій; практичні методи: виконання практичних завдань, незавершені речення, розв'язування ситуаційних завдань; проблемно-пошукові методи: проблемний виклад, евристична бесіда, дослідницький метод; інтерактивні методи: робота в малих групах, дебати, круглий стіл; інформаційно-комунікаційні методи із застосуванням онлайн-ресурсів.

7. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

У процесі вивчення дисципліни використовуються наступні засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

- стандартизовані тести;
- поточне опитування;
- презентації результатів виконаних завдань;
- виступи на наукових заходах, тези;
- реферати.

Неформальна освіта

У процесі вивчення навчальної дисципліни «Методологія та методи досліджень в соціальній сфері» для здобувачів освіти надається можливість опанування змістовних елементів (тем, модулів тощо) в умовах неформальної освіти. Визнання результатів таких елементів неформального

навчання передбачає представлення магістрантом сертифікату: відкритих онлайн-курсів (Prometheus, Coursera, EdEra, ВУМ online, FutureLearn, Udemu, Udacity та ін.); вебінарів, тренінгів, майстер-класів; міжнародних та всеукраїнських науково-практичних конференцій; наукових семінарів, форумів, воркшопів; програм академічної мобільності, стажування, підвищення кваліфікації; інших заходів, зміст яких відповідає програмі навчальної дисципліни.

Для проходження процедури валідації (визнання) здобувач освіти подає викладачу:

- сертифікат, свідоцтво або інший документ, що підтверджує успішне завершення навчання;
- програму курсу (за наявності), у якій зазначено тематику, результати навчання та обсяг навчального навантаження;
- короткий звіт або рефлексивний опис (1–2 сторінки) щодо здобутих компетентностей та можливостей їх використання у професійній діяльності;
- за потреби – виконане індивідуальне практичне завдання, презентацію або проходження співбесіди для підтвердження рівня засвоєння навчального матеріалу.

Під час прийняття рішення щодо перезарахування враховуються:

- відповідність тематики заходу змісту навчальної дисципліни;
- відповідність отриманих результатів навчання програмним результатам дисципліни;
- обсяг навчального навантаження (кількість академічних годин або кредитів ЄКТС);
- повнота документального підтвердження результатів навчання.

Максимальна кількість балів, що може бути зарахована за результати неформальної освіти, становить до 30 балів.

8. Форми контролю

У процесі вивчення навчального предмету застосовуються такі види контролю:

- поточний контроль здійснюється у формі оцінювання результатів навчальної діяльності студентів на семінарських заняттях та виконання ними завдань самостійної роботи;
- модульний контроль застосовується після вивчення логічно завершеної частини навчальної дисципліни, оцінка модульного контролю складається з балів, накопичених упродовж вивчення змістового модуля;
- підсумковий контроль проводиться у формі екзамену (тестування у термін, визначений графіком підсумкового контролю).

Підсумкова оцінка виставляється за національною, 100-бальною шкалами і ECTS.

9. Критерії та порядок оцінювання результатів навчання

Критерії оцінювання на семінарських заняттях:

За роботу на семінарському занятті студент може отримати максимум 7,5 бали.

Рівень оцінювання	Бали	Критерії оцінювання
Відмінний	7,5	Здобувач освіти демонструє глибокі та системні знання з теми семінарського заняття; вільно оперує поняттями, категоріями та науковою термінологією. Аргументовано характеризує принципи науки і наукового пізнання, засоби та методи наукового дослідження, етапи дослідницької роботи, інформаційну базу, методику теоретичних і експериментальних досліджень, особливості моделювання, вимоги до композиції, мови і стилю наукової роботи, правила написання, оформлення та захисту кваліфікаційної роботи. Уміє аналізувати наукові джерела, обґрунтовувати власну позицію, правильно виконує практичні завдання, бере активну участь у дискусії, дотримується принципів академічної доброчесності.
Достатній	5-6	Здобувач освіти добре володіє основним навчальним матеріалом, правильно розкриває зміст теми, пояснює основні поняття, методи та етапи наукового дослідження, орієнтується в інформаційних ресурсах і вимогах до наукової роботи. Практичні завдання виконує правильно, однак допускає окремі неточності або недостатньо аргументує окремі висновки. Бере участь в обговоренні, дотримується академічної етики.
Середній	3-4	Здобувач освіти засвоїв лише основні положення теми. Відповідь є неповною або недостатньо логічною. Виникають труднощі під час пояснення методів наукового дослідження, вибору інформаційної бази, аналізу джерел, моделювання чи оформлення результатів дослідження. Практичні завдання виконує частково або з помилками, потребує допомоги викладача.
Низький	1-2	Здобувач освіти має поверхові знання навчального матеріалу, не володіє основною науковою термінологією, не може пояснити принципи та методи наукового дослідження, не орієнтується у структурі наукової роботи. Практичні завдання виконує неправильно або не завершує їх, не бере участі в обговоренні, не може обґрунтувати власну думку.

Рівень оцінювання	Бали	Критерії оцінювання
Незадовільний	0	Здобувач освіти не підготувався до семінарського заняття, не виконав передбачених завдань, не володіє навчальним матеріалом або був відсутній без поважної причини.

Критерії оцінювання індивідуальних навчально-дослідних завдань
Максимальна оцінка – 10 балів.

Кількість балів	Рівень навчальних досягнень	Критерії оцінювання
10 балів	Високий	ІНДЗ виконано повністю, самостійно та творчо відповідно до обраної теми. Продемонстровано високий рівень володіння методологією наукового дослідження, уміння аналізувати й узагальнювати наукові джерела, правильно застосовувати методи дослідження, розробляти дослідницький інструментарій (анкету, інтерв'ю, тести, програму спостереження, контент-аналіз тощо). Робота містить обґрунтовані висновки, оформлена відповідно до чинних вимог, без порушень академічної доброчесності. Під час захисту здобувач освіти впевнено аргументує власні висновки та відповідає на запитання.
8–9 балів	Достатній	Завдання виконано відповідно до теми. Матеріал достатньо повно розкрито, використано необхідні наукові джерела та сучасні методи дослідження. Висновки є логічними, хоча окремі положення потребують більшої аргументації. Допускаються незначні неточності в оформленні або аналізі матеріалу. Під час захисту здобувач освіти демонструє достатній рівень володіння темою.
6–7 балів	Середній	Завдання виконано частково. Теоретичний матеріал викладено переважно описово, без достатнього аналізу й узагальнення. Практична частина містить окремі недоліки або виконана не в повному обсязі.

Кількість балів	Рівень навчальних досягнень	Критерії оцінювання
		Спостерігаються помилки у використанні методів дослідження, оформленні роботи чи формулюванні висновків. Захист недостатньо аргументований.
1–5 балів	Низький	Завдання виконано поверхово або не відповідає поставленій темі. Аналіз наукових джерел є недостатнім, практична частина відсутня або виконана неправильно. Робота містить суттєві змістові, методичні чи технічні помилки. Здобувач освіти не може обґрунтувати отримані результати під час захисту.
0 балів	Незадовільний	ІНДЗ не виконано, не подано на перевірку або виявлено порушення принципів академічної доброчесності (плагіат, фабрикація, фальсифікація результатів тощо).

Критерії оцінювання підсумкового контролю.

Максимальна оцінка – 30 балів.

Кількість балів	Рівень навчальних досягнень	Критерії оцінювання
27–30 балів	Високий	Здобувач освіти правильно виконав 90–100 % тестових завдань. Демонструє ґрунтовні, системні знання основ науки та наукового пізнання, методології, методів і етапів наукового дослідження, інформаційної бази, методики теоретичних і емпіричних досліджень, особливостей моделювання, вимог до написання, оформлення й апробації результатів наукових досліджень. Вільно орієнтується у науковій термінології та правильно застосовує набуті знання.
21–26 балів	Достатній	Правильно виконано 70–89 % тестових завдань. Здобувач освіти добре засвоїв навчальний матеріал, володіє основними поняттями та категоріями дисципліни, розуміє зміст більшості тем курсу, однак допускає окремі неточності під час виконання тестових

Кількість балів	Рівень навчальних досягнень	Критерії оцінювання
		завдань.
15–20 балів	Середній	Правильно виконано 50–69 % тестових завдань. Знання є фрагментарними. Здобувач освіти засвоїв лише основний матеріал дисципліни, недостатньо орієнтується у методології та методах наукового дослідження, допускає помилки у визначенні понять, класифікацій та послідовності етапів дослідження.
1–14 балів	Низький	Правильно виконано до 49 % тестових завдань. Здобувач освіти має поверхові знання навчального матеріалу, не володіє більшістю основних понять дисципліни, не розуміє сутності наукових методів та принципів організації дослідження, допускає значну кількість помилок.
0 балів	Незадовільний	Тестові завдання не виконано або правильних відповідей немає; здобувач освіти не продемонстрував знань із дисципліни або був відсутній на підсумковому контролі без поважної причини.

10. Розподіл балів, які отримують студенти

ЗМІСТОВІ МОДУЛІ (поточне оцінювання)		ІНДЗ	Підсумковий контроль	Сума
Змістовий модуль I	Змістовий модуль II	10	30	100
30	30			

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	
82-89	B	добре	

74-81	C	задовільно	зараховано
64-73	D		
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

11. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

1. Мультимедійний проектор – демонстрація презентацій.
2. Інтерактивний комплекс навчально-методичного забезпечення в MOODLE – опорні конспекти лекцій, нормативні документи, методичні рекомендації до проведення практичних занять, завдання для самостійної роботи, питання для самоконтролю.
3. Комп'ютери з доступом до Інтернету – проведення підсумкового контролю.

12. Рекомендована література

Основна

1. Демківський А. В. Основи методології наукових досліджень. К.: Акад. муніцип. упр., 2012. 276 с.
https://er.knutd.edu.ua/bitstream/123456789/2431/1/Cover2016.52_Image007.jpg
2. Дмитренко Т. О. Аналіз методологічної системи дослідження в галузі соціальної педагогіки. *Вісник Харківської державної академії культури*. 2012. Вип. 37. С. 240-249. Режим доступу: file:///C:/Users/ASUS/Downloads/hak_2012_37_29.pdf
3. Дмитренко Т. О. Яресько К. В. Методологічні засади науково-педагогічного дослідження: системний і багатовимірний аналіз. *Проблеми інженерно-педагогічної освіти*. 2012. № 37. С. 25-28. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pipo_2012_37_6
4. Дударєв І. М., Кузьмін О. В. Практикум з методології наукових досліджень: навчальний посібник. Одеса: Олді+, 2023. 277 с. 29.
5. Комар Т. В., Василенко О. М. Науково-організаційна діяльність дослідника: навчальний посібник. Хмельницький: ХНУ, 2023. 118 с.
6. Ковтун Наталія. Методологія наукових досліджень. Навчально-методичний посібник для магістрантів спеціальності 033 Філософія. Видання 2-ге, доповнене і доопрацьоване. Житомир, 2024. 130 с.
7. Методологія, організація та технологія наукових досліджень : навч. посіб. для аспірантів / О. П. Дзьобань ; ДНУ «Ін-т інформації, безпеки і права Нац. академії прав. наук України». Київ; Одеса : Фенікс, 2025. 284 с.
https://ippi.org.ua/sites/default/files/metodologiya_2025.pdf
8. Мариновська О., Завалевський Ю. Метод контент-аналізу в педагогічних дослідженнях: аналіз наукової літератури]. *Обрії*. 2014. № 2. С. 17-22. http://nbuv.gov.ua/UJRN/obrii_2014_2_8
9. Мокін Б. І., Мокін О. Б., Мокін В. Б. Методологія та організація наукових досліджень: підручник. Вінниця: ВНТУ, 2023. 229 с.
10. Основи наукових досліджень: навч. посіб. / А.К. Бабіченко, М.О. Подустов, Б 81 В.І. Вельма, Ю.А. Бабіченко, Я.О.Кравченко, І.Л.Красніков; за ред. А.К. Бабіченка. Х.: НТУ «ХП», НФаУ, 2021. 134 с.
<https://repository.kpi.kharkov.ua/server/api/core/bitstreams/b4bce3d5-85bd-41e2-9424-7807f756db09/content>
11. Основи наукових досліджень : підручник / І. Ш. Невлюдов, Ю. М.

Олександров, А. О. Андрусевич, О. О. Чала ; М-во освіти і науки України, Харків. нац. ун-т радіоелектроніки. Prague : OKTAN PRINT, 2024. 468 с. <https://openarchive.nure.ua/entities/publication/70d921ff-0241-4f16-88ff-631b6bf96719>

12. Основи методології та організації наукових досліджень: Навч. посіб. Для студентів, аспірантів / за ред. А.Є. Конверського. К.: Центр учбової літератури, 2010. 352 с. https://biology.univ.kiev.ua/images/stories/Upload/Kafedry/Biofizyky/2014/konversky_osn_metod_ta_org_nayk_dosl.pdf

13. Петришин Л.Й. Системний підхід як методологічна основа наукового дослідження та моделювання. Системний підхід у сучасних педагогічних дослідженнях в Україні : колективна монографія. Держ. закл. «Луган. нац. ун-т імені Тараса Шевченка». Старобільськ: ДЗ ЛНУ імені Тараса Шевченка, 2016. 488 с., С. 89-119. https://dspace.luguniv.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/2133/Monografia_2016.pdf?sequence=1&isAllowed=y

14. Petryshyn L., Danylyuk O. Strategies for making management decisions in information and analytical activity. *ScienceRise: Pedagogical Education*, 2021. 4 (43), 26–30. doi: <http://doi.org/10.15587/2519-4984.2021.238041>

15. Петришин Л.Й., Почуєва О.О. та ін. Проблеми та перспективи цифрової трансформації освіти: психолого-педагогічний аспект. *Академічні візії*. № 17. 2023. doi: <http://dx.doi.org/10.5281/zenodo.7695844>.

16. Соловійов С.М. Основи наукових досліджень. К.: Центр учбової літератури, 2007.

17. Трифонова О. М. Синергетика як метод педагогічних досліджень. *Наукові записки [Кіровоградського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка]*. Серія : Проблеми методики фізико-математичної і технологічної освіти. 2017. Вип. 12(2). С. 45-51. [http://nbuv.gov.ua/UJRN/nzpmfm201712\(2\)9](http://nbuv.gov.ua/UJRN/nzpmfm201712(2)9)

18. Хом'юк І. В. Використання методів математичної статистики в педагогічних дослідженнях / І. В. Хом'юк // *Педагогічна і освіта: теорія і практика*. 2013. Вип. 14. С. 250-256. http://nbuv.gov.ua/UJRN/znppo_2013_14_50

19. Чопик Ю. Історіографія педагогічної компаративістики: проблема методології дослідження / Ю. Чопик // *Педагогічний дискурс*. 2016. Вип. 21. С. 181-187. http://nbuv.gov.ua/UJRN/0peddysk_2016_21_36

20. Щука Г. П. Методологічні основи порівняльно-педагогічних досліджень. *Науковий вісник Донбасу*. 2012. № 2. http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvd_2012_2_10

Допоміжна

1. ЄВВ з методології наукових досліджень : навч. посіб. : матеріали для підгот. до ЄВВ : вступ до аспірантури з усіх спец. / [уклад.: Л. О. Чернов]. Харків : Право, 2026. 78 с.

2. Кулешов С. Г. Загальне документознавство: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Київ: Києво-Могилян. акад.,

2012. 122 с.

3. Левченко О. Науковий стиль: культура мовлення: навчальний посібник. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2012. 204 с.

4. Лисенко Н. О., Піддубна Н. В., Тележкіна О. О. Культура наукової мови: навчальний посібник. Харків: Тім Пабліш Груп, 2015. 271 с.

5. Основи методології та організації наукових досліджень: Навч. посіб. Для студентів, курсантів, аспірантів / за ред. А.Є. Конверського. К.: Центр учбової літератури, 2010. 352 с.

6. Палагін О. В., Кургаєв О. П. Міждисциплінарні наукові дослідження: оптимізація системно-інформаційної підтримки. Вісник Національної академії наук України. Київ, 2009. № 3. С. 14-25.

7. Петровський П. М. Методологія наукового дослідження публічно-управлінської сфери: навчальний посібник. Львів: Вид-во Львів. політехніки, 2023. 307 с.

8. Петришин Л. Й., Каліберда Н. В., & Різак Г. В. Цифрова трансформація університетів у контексті сталого розвитку та глобальної конкуренції знань. *Педагогічна Академія: наукові записки*. 2025. (23). <https://doi.org/10.5281/zenodo.17438824>

9. Петришин Л. Й., Степаненко В. І. Синергетичний підхід у підготовці соціальних працівників до інноваційної діяльності в умовах глобальних викликів. Тенденції розвитку соціальної роботи та соціальної освіти в умовах суспільних викликів: колективна монографія. Тернопіль, 2025. С. 101–125.

10. Петришин Л.Й., Олійник Г.М. Основоположні аспекти формування соціальної активності молоді засобами workshops. *Zeszyty naukowe. Turystyka i Rekreacja. Wyższa Szkoła Turystyki i Języków obcych w Warszawie*. Warszawa. 2022. Zeszyt 29(1). S. 72-78. Петришин Л. Й. Кульчицький В.Й. Проблеми професійного становлення особистості студентів закладу вищої освіти. *Pedagogia: Problemy współczesnej pedagogiki*. Lubelska Szkoła Wyższa w Rykach. Zeszyty naukowe. Ryki. 2021. № 2. S. 38-48. ISSN 2544-8889 <https://portal.issn.org/resource/ISSN/2544-8889>

11. Степаненко В. В., Петришин Л. Й., Степаненко В. І., Кульчицький, В. Й. (2023). Формування уявлень у здобувачів вищої освіти про методологічні основи реабілітації осіб із посттравматичним стресовим розладом. *Медична освіта*, (3), 84–91. <https://doi.org/10.11603/m.2414-5998.2023.3.14274>

12. Сорока О., Лещук Г., Петришин Л. Рефлексія та професійна комунікація як ключові вектори фахової підготовки здобувачів вищої освіти соціального профілю. *Social Work and Education*. 2026. Vol. 13, No. 1 pp. 187- 197. DOI: [10.25128/2520-6230.26.1.13](https://doi.org/10.25128/2520-6230.26.1.13)

13. Петришин Л. Й., Сорока О. В., Шульгай А.-М.А. Соціальна зрілість як чинник професійного зростання здобувачів освіти. *Медична освіта: наук.-практ. журн.* / голов. ред. Н.О.Федчишин. Тернопіль : ТНМУ, 2024. № 2. С. 71–76. <https://doi.org/10.11603/m.2414-5998.2024.2.14815>

14. Ольга Сорока, Людмила Петришин Особливості формування й

розвитку соціальної зрілості у майбутніх фахівців соціономічного профілю. *Гуманітарні студії: історія та педагогіка*. Науковий журнал Випуск 2 (08) 2024. С. 102–115. <https://doi.org/10.35774/gsip2024.02.087>

15. Ярхо Т. О., Ємельянова Т. В. Стохастична методологія в прикладних дослідженнях: навчальний посібник. Харків: Бровін О. В. [вид.], 2023. 162 с.

14. Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

Вікіпедія, вільна енциклопедія. URL: <http://uk.wikipedia.org/wiki>

Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В.О. Сухомлинського НАПН України. URL:<http://www.library.edu-ua.net/id/485>

Електронна бібліотека НПУ імені М.П. Драгоманова URL:<http://www.npu.edu.ua> (elib@npu.edu.ua)

Електронний каталог бібліотеки ТНПУ. URL: <http://catalog.library.tnpu.edu.ua:8080/library/DocSearchForm>

Міністерство освіти і науки України. URL:<https://mon.gov.ua/ua>

Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського, електронний каталог періодичних видань. URL:<http://www.nbuv.gov.ua>

Про академічну доброчесність. Закон України (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2026, № 13, ст.35) <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4742-20#Text>

Про вищу освіту. Закон України від 01.07.2014 р. № 1556-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>.

Про затвердження вимог до оформлення дисертації. Наказ МОН України від 12.01.2017 р. №40. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0155-17#Text>.

Про затвердження Національної рамки кваліфікацій. Постанова Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 р. № 1341. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BF#Text>.

Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах). Постанова Кабінету Міністрів України від 23.03.2016 р. № 261. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/261-2016-%D0%BF#Text>.

Про наукову і науково-технічну діяльність. Закон України від 26.11.2015 р. № 848-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19#Text>.

Coursera. Understanding Research Methods [Перейти до курсу «Understanding Research Methods»](#)

Coursera. Research Methodologies. [Перейти до курсу «Research Methodologies»](#)

edX. Research Methods. [Перейти до добірки «Research Methods» на edX](#)

Prometheus. «Академічна доброчесність: онлайн-курс для викладачів». [Перейти до курсу на Prometheus](#)